



VILLAMOEN

Barnehage as

-BIRKELAND-

ÅRSPLAN

2025-2026



INNHALDSFORTEGNELSE

1

1. Velkommen	2
2. Barnehageloven	3
2.1 Årsplan og verdier	3
3. Eierskap	3
4. Barnehagen vår	3
4.1 Eyde og Birkeland, våre to hus på Villamoen	4
4.2 Samarbeid på tvers	5
5. Dette er oss - Birkeland	5
5.2 Informasjon om avdelingene; Fossen, Nordlys og Bjørnehula	6
5.3 Dagsrytmen på Birkeland	9
5.4 Kosthold og matglede	9
6. Visjon, målsetting og verdigrunnlag	10
6.1 Voksenrollen	11
7. Utviklingsarbeid	12
7.1 Kompetanseheving og satsningsområder 2025-2026	12
7.1.1 Inkluderende språkmiljø	12
7.1.2 Liv og røre	13
7.1.3 Skape en god hverdag for små og store	14
8. Barnehagens formål og innhold i praksis	15
8.1 Omsorg	15
8.2 Lek	15
8.3 Læring	16
8.4 Danning	16
8.5 Vennskap og fellesskap	17
8.6 Kommunikasjon og språk	17
9. Barns medvirkning	18
10. Foreldresamarbeid	19
11. Sammen for barna – Tidlig innsats	20
11.1 Kontaktordning og tidlig innsats team	20
11.2 Meldeplikt	20
12. Psykisk helse og livsmestring	20
13. Oppstart og overganger- fra yngst til eldst	21
13.1 Å begynne i barnehagen	21
13.2 Avdelingsbytte	22
13.3 Sammenheng og overgang barnehage- skole	22
14. Fast innhold	23
15. Planlegging, dokumentasjon og vurdering	24

1. VELKOMMEN TIL ET NYTT OG SPENNENDE ÅR

Vi er nå på god vei inn i et nytt barnehageår sammen. Et år der tilvenning, meningsfulle hverdager, læring, mestring og utvikling vil være hovedfokus. Det blir spennende. To ulike barnehagekulturer, kunnskap og erfaringsgrunnlag skal litt og litt formes og skapes til «nye» Villamoens barnehage.

Til foresatte som kommer fra Sætrebo:

Vi er i gang med den nye hverdagen sammen, i nye lokaler, et hus med en annen historie, med skogen og USN lenger unna, MEN vi tar med oss våre verdier og syn på barn som dere kjenner fra før. Deres barn får nå et større sosialt nettverk, noe som er positivt og vi er nærmere andre turområder som biblioteket, Skolandparken og Tinfos.

Til foresatte som hele tiden har vært på Villamoen:

Vi føler oss godt tatt imot og opplever at dere er klare for å utvide deres «VI». Vi forstår om det oppleves skummelt eller kaotisk å måtte bli kjent med nye ansatte, og frustrerende at hverdagen og kjente rutiner kanskje blir endret noe. MEN, barnet deres vil få nye bekjentskaper, det er kommet flere dedikerte ansatte, dere er på trygg grunn fra før, og vi håper dere ser alt det positive og alle mulighetene som ligger foran oss.

Jeg er sikker på at det vil bli bra. Tenk så mye samlet kompetanse vi har til sammen. Vi som arbeider i barnehagen er stolt av profesjonen vår og vi vil det beste for barna, sammen med dere foresatte, så dette er et mål vi har til felles:

Vi skal jobbe for at alle barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap, at våre barn skal trives og utvikle seg på en positiv måte, og daglig bli møtt av trygge, rause, varme og tydelige ansatte.

Her vil jeg nevne en viktig forutsetning for å lykkes: Vi er opptatt av et solid og tett foreldresamarbeid, fordi dere er barnets viktigste mennesker - det er avgjørende at vi er på samme lag, der tillit og åpenhet står sentralt.

Dette skal vi gjøre til noe skikkelig SOLID - sammen. Sammen for barna.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet og skal gi barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven. Barnehagen skal, jf. rammeplanen, være en lærende organisasjon der hele personalgruppa skal være tydelige rollemodeller og bevisste yrkesutøvere innenfor vår profesjon. Som virksomhetsleder er jeg opptatt av god ledelse for å sikre faglig kvalitetsutvikling, både felles og individuelt hos personalet, og at barna får et kvalitativt godt tilbud innenfor barnehagens rammer.

Barnehagen har et særdeles viktig samfunnsmandat som du kan lese om på s. 4.

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

En viktig ledetråd i vårt arbeid er: trygghet, glede, utvikling, at *alle skal med* og at vi kontinuerlig skal ha *kritisk blick på egen praksis*.

Dette er en av to årsplaner som er gjeldende for Villamoens barnehage. Birkeland og Eyde har altså hver sin årsplan.



Med hilsen fra virksomhetsleder på Birkeland; **GroA**

2. BARNEHAGELOVEN

Kunnskapsdepartementet har med hjemmel i §2 i barnehageloven fastsatt forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og gjelder for både kommunale og private barnehager. Les om barnehagens rammeplan her:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

2. 1. ÅRSPLAN

Rammeplanens bestemmelser sier at barnehagene skal utarbeide en årsplan der barnehagen synliggjør sitt arbeid og sine valg. Årsplanen fastsettes av samarbeidsutvalget. Som et tillegg til årsplanen har Villamoen barnehage, en progresjonsplan og hver måned får foresatte tilbud og en anbefaling om å lese månedsbrev. Her dokumenteres pedagogisk innhold, planer fremover og litt fagstoff. Bilder av barns lek, fellesskap, aktivitet og læring finner foresatte i egne bildemapper.

3. EIERSKAP

Notodden Kommune er barnehagemyndighet, og fører tilsyn med alle kommunens barnehager. Villamoen er en privat barnehage og et selvstendig rettssubjekt. Eier og daglig leder for våre barnehager er Inger Lise Wølner, ilw@kattekleiv.no, mob: 90968719. Styrer i våre barnehager er Hæge M Lund, hml@kattekleiv.no mob: 92407442. Begge har kontor på Yli.

4. BARNEHAGEN VÅR

Kattekleiv barnehager as tok over Røde Kors Barnehjelpsbarnehage; «Trollungen», i 2001. I 2005 sto Villamoen ferdig med 44 plasser + barneparktilbud ute. Våren 2022 kjøpte vi nabohuset, hvor det nå er blitt småbarnsavdeling. I august 2024 flyttet Kattekleiv barnehage ned til oss og Sætrebo barnehage ble så i august 2025 en del av Villamoen. Vi har kollegaer både på Yli og i Tønsberg, da vår eier driver barnehager også her.

Villamoen ligger i flotte omgivelser i sentrum av Notodden.

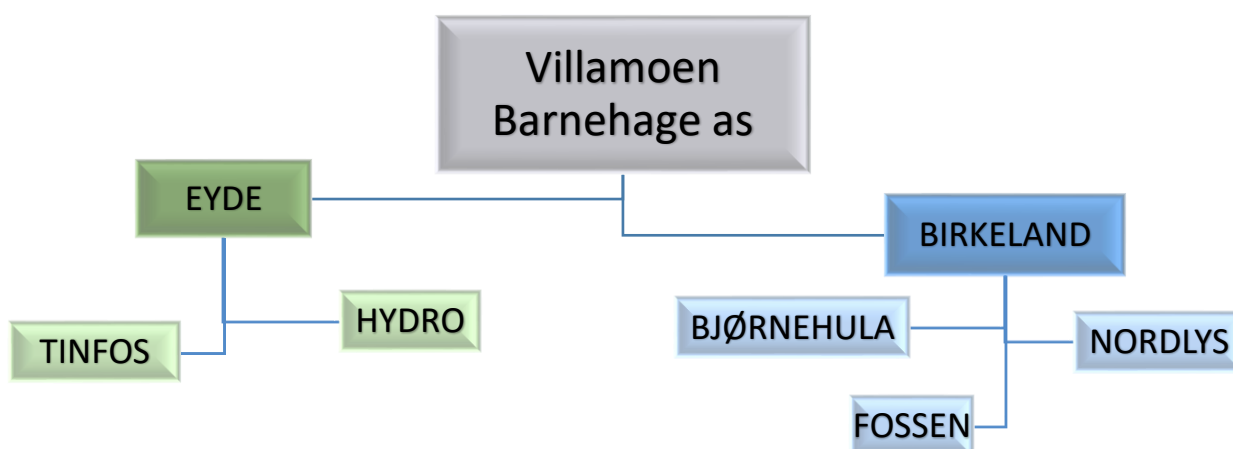
Vi har kort vei til «Eplehagen» (rett over veien) for ulike aktiviteter i »liv og røre», som ski, sangleker, fallskjerm og løping.

Nærturer har vi også til Skolandparken, Adminiet, torvet, Bok-og blues huset, Tinfos, Våladalen m.m.

Notodden fikk verdensarvstatus i 2015, og siden barnehagen er nærmeste nabo til Notodden Hydro's Admini, har barnehagen blitt tildelt følgende navn: «Eyde og Birkeland», selvfølgelig oppkalt etter Sam Eyde og Kristian Birkeland, som har vært betydningsfulle for Notodden sin historie.

4.1 EYDE OG BIRKELAND, VÅRE TO HUS PÅ VILLAMOEN

Fra august 2025 er det to virksomhetsledere på Villamoen, med ansvar for hvert sitt hus.



På EYDEHUSET (0-3 åringer) er det Torunn som er virksomhetsleder

Kontaktinfo: Torunn Wølner, two@kattekleiv.no

Her finner vi de yngste barna. Disse er nybegynnere i barnehagen, lang tilvenningsfase hver høst er naturlig nok vesentlig. En trygg og god oppstart legger et godt grunnlag for det som kommer. Her kan vi observere de yngste som er i sin sansemotoriske fase hvor den praktiske leken/øvingsleken, og parallell leken dominerer. De litt større barna er mer opptatt av grovmotoriske aktiviteter, det sosiale, late som om-lek og språkutviklingen er ofte i sterk vekst.

Sansemotoriske aktiviteter er viktig på Eyde, de lærer med alle sansene sine. Barna på Eyde er medvirkende til sin egen hverdag. Ansatte ser gjennom lek og samtale hva som engasjerer og interesserer barna. Alle barn er ulike, og de legger til rette for hvert enkelt barns behov og interesser.

På BIRKELANDHUSET (2-6 åringer) er det GroA som er ny virksomhetsleder.

Kontaktinfo: Gro Anita Sørensen (GroA), gas@kattekleiv.no mob: 93437506

Her har de fleste barna allerede god barnehageerfaring. Barna er i en alder hvor de har behov for nye opplevelser, erfaringer og å være en del av flokken, men der rutiner, trygghet og omsorg fortsatt er en forutsetning for læring, glede og trivsel. De viser *hele seg*, med kropp, bevegelse og verbalitet og skal finne ut hvem de er, og hvordan verden rundt de «virker». Barns medvirkning, humor, estetiske fag (drama, musikk og forming) og fysisk aktivitet er gode, lærerike og stimulerende tilnærmingsmetoder til barna i denne aldersgruppen. Barna blir nå mer og mer selvstendig, de er opptatt av rettferdighet, utvikler finmotorikken, forstår regler i spill og leker, og begynner også å sammenligne seg med andre, ha egne meninger og begynner å reflektere over fantasi og virkelighet, rett og galt. Motivasjon, mestring og å gjøre noe betydningsfylt i fellesskapet er viktig på Birkeland.

Les mer om Birkeland i 4.3

4.2 SAMARBEID PÅ TVERS

Vi tilstreber å bli litt kjent med barna på Eyde og det gjør vi aller mest ute, da vi er sammen i utetiden og på utgrupper. Små og større barn blir vant til å omgås andre ansatte og de blir med på lek og samtale på tvers av alder og hus.

Når det er tid for at barna fra Eyde skal begynne på Birkeland, bruker vi god tid på tilvenning, slik at barna blir trygge på ansatte og lokaler før de begynner på ny avdeling.

Personalet har faglig kompetanseheving på tvers, og hjelper hverandre på sårbare dager, samt at vi diskuterer og drøfter ulike problemstillinger med hverandre.

Vi har felles arrangementer for hele Villamoen barnehage, der også dere som foresatte inviteres:

Før nytt år inviterer vi til desemberfest ute i barnehagen og fargefest før sommerferien.

Dette barnehageåret vil vi ha en felles dugnad på våren, mens foreldremøtene planlegges og gjennomføres husvis høst og vår.

Informasjon om alle arrangementer vi dere få i god tid: Følg med på Kidplan.



5. DETTE ER OSS

BIRKELAND

5.1 ANSATTE

På Birkeland er det 12 fast ansatte, der syv er pedagoger og to er barne- og ungdomsarbeidere. Vi har også tre assistenter med lang fartstid i barnehage. Vi er ansatte som vil være varme voksne for barna, med mye humor, tydelige rammer og engasjement for barnehage, barndom og læringsmiljø. Under kapittel 6, som handler om vårt verdigrunnlag, vil dere i avsnittet om voksenrollen, lese mer om ansattes rolle i barnehagen.

Fem av våre ansatte på Birkeland jobbet på Villamoen fra før, og syv ansatte kommer fra Sætrebo.

Denne høsten er det utbygging og oppgraderinger på Birkeland, så det skjer mye spennende og nytt fra uke til uke.

Vi gleder oss til å samarbeide med dere foresatte og lage et godt, trygt, lærerikt, lekent, spennende og innholdsrikt år med høy kvalitet.

Gjennom året vil dere møte på vikarer og andre som er i praksis, enten fra videregående, voksenopplæringen eller universitetet.

5.2 INFORMASJON OM AVDELINGENE:

Vi har i år delt Birkeland opp i tre barnegrupper/ avdelinger som er aldersdelte. Hvordan barnegruppene ser ut til enhver tid, er med på å avgjøre hvordan sammensetningene blir og hvor de fysisk vil ha sin holdeplass. Dette vil variere og tilpasses slik vi tenker det vil fungere best fra år til år. Noen ganger er de aldersdelte og andre ganger kan de bli blandet.

På Birkeland har vi kalt avdelingene våre for «Fossen, Nordlys og Bjørnehula». Fossen og Nordlys har som selve huset, sin navnebakgrunn fra verdensarven vår, mens Bjørnehula er våre førskolebarn og her har vi valgt å bevare et navn som Kattekleiv sine barnehager alltid har hatt for skolestarterne.

FOSSEN (Fossebarna)

Dette er 3 åringene våre. De begynner i denne alderen å interessere seg mye for rollelek, og kan være svært nysgjerrige. Skjer det noe et sted, så fanger det raskt interesse og de vil gjerne gjenta en aktivitet ofte og synges den samme regla om igjen og om igjen. Det er en gjeng som er lett å fenge, da de ofte har en sterk utforskertrang, mye energi, de er ivrige til å prate og personligheten begynner virkelig å vise seg. Treåringer kan ofte vise en sterk vilje, og forstår nå at de kan være med å påvirke det som skjer rundt seg og bestemme selv.

I denne alderen begynner de fleste med dotrening, og de fleste har sluttet å sove. Det er allikevel noen som fortsatt trenger en hvil i løpet av dagen. En herlig gjeng med godt humør finner vi på Fossen i dag, som er glad i å hjelpe til med gjøremål sammen med voksne trygge rollemodeller og som er glad i sang og drama.

Gjennom dette året vil Fossen ha vennskap, lek og språk som tema. Dette er temaer som henger sammen, derfor er alle like viktige.

«Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial språklig samhandling».

(Rammeplan, 2017).

Barna danner vennskap allerede i barnehagealder, og vi vil bidra til at barna får mange gode vennskap de kan ta med seg videre i livet. Et vennskap i barnehagen består av gode relasjoner, språk og masse lek. Leken i seg selv gir også et kjempegodt læringsmiljø for språkutvikling. Vi oppmuntrer, støtter og tilrettelegger for lek i små og store grupper. Vi ønsker at barna skal avslutte tiden på Fossen med erfaringer knyttet til etablering av vennskap og opplevelsen av å være inkludert.



Villamoen - Birkeland



Arsplan 2025-2026

NORDLYS (Nordlysbarna)

Våre fantasifulle 4 åringer. De er svært nysgjerrige på alt som er nytt og lurer på alt mulig rart. De ønsker gode svar fra oss voksne. De er supergode til å bruke fantasien og hele døgnet handler om leken. 4 åringen begynner å bli større, men har fortsatt et stort behov for å få være liten noen ganger og det er viktig med forutsigbarhet, de er ofte vare for endringer.

Tanker om krig og død, er ikke uvanlig for en 4 åring, og kan oppleves vanskelig.

I denne alderen kan de fleste barna mange ord og har god språkforståelse, selv om de mangler eller bytter ut lyder. Barna har blitt mer selvstendige og mestrer mange oppgaver. En god balanse mellom å sette tydelige grenser og gi barnet mulighet for utfoldelse og mestring er i fokus, for å bidra til en positiv selvfølelse.

Gjengen på Nordlys er en glad, bestemt og lystig gjeng, med høy lekekompetanse og er gode på å inkludere andre.

På Nordlys har vi fokus på språk, og da spesielt hvordan vi *snakker med hverandre* og hvordan vi samhandler med de rundt oss. At vår tilnærmingssmåte er avgjørende for hvordan den andre tar oss imot. Vi må lytte og bruke språket vårt i møte med andre, både barn og voksne. Det er viktig å gi barna gode opplevelser og erfaringer med å kunne forklare og formidle hva de vil, opplever eller ønsker i ulike situasjoner gjennom dagen. «Når jeg bruker språket mitt, vil det være lettere for de rundt å forstå meg». Det er viktig at alle barna har muligheter for å kommunisere, derfor er visuell støtte og enkel tegn til tale vesentlig, i tillegg til verbal kommunikasjon.

I år vil vi jobbe etter en pedagogisk arbeidsmetode vi har valgt å kalle for “Ukens snakkis”. Her tar vi utgangspunkt i det vi *så, opplevde eller gjorde på tur eller i barnehagen dagen før*. Vi ser bilder på prosjektor eller bilder vi har printet ut. Temaet vil fra gang til gang være ulikt og vi velger ut ord og begreper i forhold til det temaet vi snakker om. Vi sitter i stor gruppe og barna må konsentrere seg, og øve på å gjenfortelle fra det de opplevde dagen før. Fokus i “Ukens snakkis” er oppmerksomhet og konsentrasjon, ord og begreper.

Vi fortsetter gjerne med å få la barna gjøre inntrykk til uttrykk, gjennom skapende aktiviteter eller lek.



BJØRNEHULA (Bjørnehulebarna)

Vi forsøker å lage et ekstra spennende siste år i barnehagen. Barna har ofte behov for andre utfordringer, siden de er blitt seniorer i barnehagen, og det er viktig at vi legger et godt

grunnlag før skolestart. Mest av alt vil vi gi barna gode minner og læring for livet.

Gode lærerike aktiviteter og opplevelser, er sammen med leken og fellesskapet det vi setter aller høyest. Vi ønsker å fylle barnas ryggsekk med positive opplevelser, latter, glede, en god posjon kunnskap og ferdigheter om ulike fag, om livet, det sosiale og masse tro på egne evner.

Noe om innholdet siste året:

- ❖ Gjennom bokstavhotellet får barna kjennskap til hele alfabetet med sine ulike sanser. Vi smaker på bokstaver, lukter på, føler og lærer regler og dikt med aktuell bokstav. Barna setter sin forbokstav i bokstavhotellet når det er deres tur.
I tillegg leker vi og øver oss gjennom oppgaver som handler om bokstaver, tall og telling, former, sammenligninger og motsetninger, og arbeid med språk vil være gjennomgående.
- ❖ Det legges tilrette for god progresjon i å være selvstendige og i å måtte tenke selv. De har forventninger til seg om å rydde etter seg, snakke pent til hverandre, hjelpe hverandre, og holde sin hylle i orden, passe på sin fargeboks og inkludere andre i leken og samtaler.
- ❖ Vi stiller spørsmål, fremfor å gi svar med en gang når barna reflekterer og undrer seg.
- ❖ Vi oppmuntrer barna til å ta plass, si sin mening og hevde seg selv. Der vi ser noe er utfordrende for de, vil de ansatte veilede og støtte barna. Daglig er det fokus på utvikling innen empati og sosial kompetanse.
- ❖ Vi vil jobbe for at barna skal være trygge i seg selv, at de vet at alle følelser er lov og at de er gode nok akkurat slik de er.
- ❖ Barnas siste år er fylt med turer, drama og opplevelser. Vi har mange felles møtepunkter gjennom året som gir ny kunnskap, nye erfaringer og gode minner for barna våre. Vi møter førskolebarn på tvers av barnehagene våre og danner nye relasjoner og vennskap før skolestart.
- ❖ Vi skal på tur til Gavlesjø, bygdetunet, fotballdag, stavkyrkja, aketurer, hjemmebesøk, skolebesøk, overnattingstur, skidag og svømming.
- ❖ Gjennom flere dager med dramaforløpet «Fra bondekultur til lysbue» vil de også lære om verdensarven vår og de blir delaktige i julespillet «Hellige tre narrer».
- ❖ Plutselig skal barnet kanskje gå til skolen alene. Da er det viktig å ha fått god trafikkopplæring. Overgangen fra å bli passet på, til å bli en selvstendig trafikant krever mye trening. Den beste læringen skjer ute i trafikken sammen med voksne og til dette tar vi nærmiljøet i bruk på turdagene våre. Foresatte er barnas viktigste trafikkklærere og rollemodeller. Husk derfor å være gode forbilder vedr. bruk av belte, sete og hjelm for å nevne noe.



Villamoen - Birkeland



Årsplan 2025-2026

5.3 DAGSRYTME PÅ BIRKELAND

Tidene er veiledende, og endringer forekommer.

- 06.45 Barnehagen åpner dørene
Barna tas imot og det tilrettelegges for rolig og fin start på dagen.
- 07.00 - 08.00 Vi serverer frokost til de som ikke har spist hjemme.
- 08.00 – 10.30 Rydding og deretter deling avdelingsvis.
Samling / barnemøte, impuls til dagen/deling i aktivitet- og lekegrupper/språkgrupper, tur/ temaarbeid /utegrupper/ liv og røre o.l.
- 10.30 Rydding / samling / bleieskift /håndvask
- 11.00 Lunsj med melk/vann som drikke.
Barna får god tid til å spise. Vi har matlagingsgrupper som lager varmmat to ganger i uken og rundstykker en dag.
- Etter lunsj: Hvile/ Sove for de som har behov. Resten av barna har lek og aktiviteter utendørs eller innendørs. Vi er ute i all slags vær, men varierer på lengden, og når på dagen. Noen ganger har vi hele utedager.
- 14.00 Vi spiser frukt og knekkebrød inne eller ute med vann som drikke.
Har vi rester fra lunsj serverer vi dette også.
- Etter frukt: Vi har lek inne eller ute. Barna fortsetter gjerne en lek som er påbegynt tidligere på dagen eller ansatte tilrettelegger for lek eller andre aktiviteter barna uttrykker ønske om. Det kan være så mangt, f.eks: fortsette temaarbeid, spille brettspill, konstruksjonslek, hyttebygging, tegne/male o.l
- 16.30 Barnehagen stenger.

Onsdager = NISTEDAG.

Denne dagen må barnet ha med seg bærbar ryggsekk med matboks som inneholder brød/rundstykker o.l med pålegg, drikke og et sitteunderlag. Barnet kan ha med frukt, grønnsaker og/eller *max. 3* kjeks ved siden av nista. Husk å navne alt.

Denne dagen er et høydepunkt for barna våre. Nistedagene kan være varierte, ved at vi har «uteaktivitetsdager i barnehagen», «gå på tur i nærmiljø-dager» og «langtur- dager».

Det er gøy å få nye impulser og være på oppdagelsesferd utenfor barnehagen, mens andre ganger er det gøy å lage hinderløype eller ha sangleker i barnehagen også. Uansett, barna koser seg og er stolt over sekken sin og innholdet oppi.

5.4 KOSTHOLD OG MATGLEDE

Vi følger modellen «Liv & røre» (les mer om dette under satsningsområdene våre) hvor dette er et av områdene. Vi følger helsedirektoratets anbefalinger for mat og måltider, som er anbefalt. Vi har jevnlig fokus og evaluering av rammene rundt mat og måltidsglede. Til måltidene serveres melk eller vann. Til frukt og ellers gjennom dagen tilbys vann. Grønnsaker er en viktig del av måltidene. Det er også variasjon, matsvinn og holdningsskapende arbeid. Barna oppfordres til å smøre selv og de oppfordres til å smake på ny mat. Både ulike

konsistenser og ukjente smaker krever mange smaksprøver før vi vet om dette er noe vi liker eller ikke. Vi er opptatt av å gjøre mat og måltider til positive opplevelser og barna er alltid med å forberede maten. Maten smaker kanskje ekstra godt når vi har skyldt, kuttet, lukket, stekt, kokt, revet og smakt på råvarer. Noen ganger i året tilbereder vi måltidet ute. Barna hos oss skal få god tid til å spise og vi oppmuntrer til samarbeid, fremsnakke maten og ha gode samtaler rundt bordet.

MATUKEN VÅR

	Mandag BRØDMÅLTID	Tirsdag KJØTTFRI DAG VARM LUNSJ	Onsdag NISTEDAG	Torsdag RUNDSTYKKER	Fredag VARM LUNSJ
FROKOST	Brød, grønt og pålegg. Melk/vann	Brød, grønt og pålegg. Melk/vann	Brød, grønt og pålegg. Melk/vann	Brød, grønt og pålegg. Melk/vann	Brød, grønt og pålegg. Melk/vann
LUNSJ	Måltid som inneholder grønt, brød og diverse pålegg. Melk / vann	Bjørnehula-gruppe tilbereder fisk eller vegetarrett Vann	Barnet har <u>egen</u> sekk med drikke og mat, og gjerne frukt eller grønt.	Fossebarn-gruppe ruller ut og baker rundstykker Vann /melk	Nordlys-gruppe tilbereder fisk eller vegetarrett Vann
ETTER-MIDDAG	Frukt/grønt Knekkebrød og pålegg. Vann.	Frukt/grønt Knekkebrød og pålegg / lunsjrester Vann.	Frukt/grønt Knekkebrød og pålegg. Vann.	Frukt/grønt Knekkebrød og pålegg / lunsjrester Vann.	Frukt/grønt Knekkebrød og pålegg / lunsjrester Vann.

Utdrag fra Helsedirektoratets råd for mat og måltider i barnehage:

«Måltidene i barnehagen skal være en pedagogisk arena der barna får medvirke i mat- og måltidsaktiviteter»

«Barnehagen bør ha en miljøvennlig praksis med lite matsvinn og et mattilbud hvor plantebaserte matvarer og fisk og sjømat er sentralt»

«Barna i barnehagen bør få god tid til å spise, minst 30 minutter»

6. VISJON, MÅLSETTING OG VERDIGRUNNLAG – Vår pedagogisk plattform

Visjon: **Gode MINNER - LÆRING for livet**

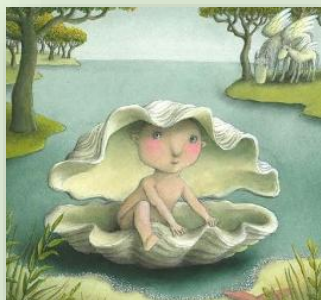
Visjonen forteller hva vi ønsker at barna skal ha med seg i sekken inn i skolehverdagen, tenårene og senere som voksne. Vi vet at barn bærer med seg barndommen hele livet og en god barndom varer livet ut. Det vi ansatte gir og det vi ER for barna i barnehagen hver dag, vet vi setter spor.

Mål: VI VIL BIDRA TIL Å GI BARN EN GOD START PÅ LIVET GJENNOM INKLUDERENDE FELLESSKAP OG VARME RELASJONER.

Vår visjon og våre verdier bygger på barnehageloven, FNs barnekonvensjon og vårt syn på barn & barndom, som igjen er forankret i forskning. Våre verdier bygger vår pedagogiske plattform og målsettinger for arbeidet vårt: Vi mener hvert enkelt barn er unikt, og jobber for at alle barn skal føle seg sett og anerkjent for den de er. Vi streber å legge til rette for at barna skal få en god start på livet gjennom varme relasjoner som er preget av trygghet og omsorg. Vi jobber for å være en psykisk helsefremmed barnehage og er bevisst på at barndommen er noe man har med seg hele livet. Vi ser på barn som kompetente mennesker og mener det er viktig at barna får utvikle seg ut ifra de evner og interesser barnet har, samtidig som de skal utfordres. Helt fra fødsel av utvikler barna seg til selvstendige individer med egen identitet. Barndommen har en egenverdi og vi ansatte skal synliggjøre barnets plass og verdi i fellesskapet.

Vi som arbeider i barnehagen har et særdeles viktig samfunnsmandat:

«Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng». (R. 17, s.17).



Å oppleve humor og glede, og at barn blir møtt i følelsene sine med respekt og forståelse i relasjonen til de voksne, er et godt verktøy for å mestre livet.

Vi vil være trygge, lyttende og grensesettende voksne i møte med barna.

Vi heier frem leken som livsviktig for barn, har fokus på en inkluderende barnehagehverdag - vi heier på barnet.

«Alle barn er født til å skinne og må få muligheten til det».

Bildet er hentet fra «voksne for barn»

Vi vet det er avgjørende at barn får oppleve å være betydningsfulle mennesker og deltakere i et fellesskap, å få delta i kreative prosesser, få varierte natur- og sanseopplevelser, og oppleve at de er med å påvirke sin egen hverdag.

For de ansatte har vi utarbeidet et verdidokument, som er et betydelig ledd i barnehagens støttesystem. Vi setter kvalitet i samspillet mellom ansatte og barn særlig høyt og vet at dette er avgjørende for barns trivsel og utvikling. Verdien skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens sitt arbeid

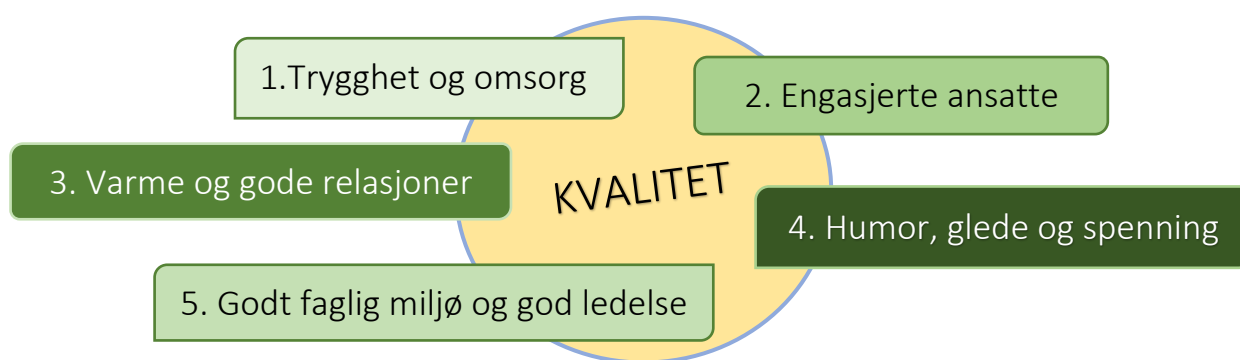
6.1 VOKSENROLLEN

I Villamoen barnehage er personalet opptatt av å ha en relasjon til barna som er preget av omsorg, tilstedeværelse og lekenhet. De ansatte er barnehagens viktigste ressurs for god kvalitet. Våre verdier, kunnskap og holdninger skal komme til syne i hverdagen og vi jobber

hver dag mot målene rammeplanen har gitt. Vi er opptatt av å være autoritative voksne for barn, som betyr å være varme og rause voksne, samtidig som vi skal være tydelige. Vi er opptatt av å skape forutsigbarhet og ha en anerkjennende tilnærming til barna. Vi skal sikre at alle har sin plass i fellesskapet, være oppmerksomme på barnas signaler og gi positive tilbakemeldinger.

Vi skal ha det gøy med barna, hjelpe de i å bli selvstendige og støtte de i å sette grenser for seg selv. Vi skal være der i samspillsituasjoner og sørge for en god balanse mellom utfordring og mestring. Alle skal bli sett og de skal bli sett for den de er, noe som krever voksne som er engasjerte, tilgjengelige, påkobla og ekte.

Gjennom følgende områder skal vi arbeide for å innfri våre verdier med hjertet for kvalitet som bakteppe hele veien.



7. UTVIKLINGSARBEID

Vi ønsker at alle ansatte skal ha mulighet til å utvikle seg, bli sett og hørt og føle mestring i jobben sin. Vi er opptatt av at alle skal inkluderes og få mulighet til å medvirke i pedagogiske prosesser. Veiledning tilbys både systematisk og ved behov. Ansatte som opplever arbeidsglede, har høy arbeidsmoral og som samarbeider godt kan lære, støtte, men også utfordre hverandre. På den måten kan vi øke kvaliteten på arbeidet vårt.

Vi er et team og målet er å dra lasset sammen. Alle skal med i en lærende organisasjon. Alle møtepunkter vi har fylles opp med planlegging, vurdering og ulik kompetanseheving i form av refleksjonsgrupper, foredrag, kurs, case-dialoger etc. i fellesskap og grupper.

7.1 KOMPETANSEHEVING OG SATSNINGSOMRÅDER 2025-2026:

7.1.1 KOMPETANSEPAKKEN «INKLUDERENDE SPRÅKMILJØ»

Felles kompetanseheving i Notodden-barnehagene gjennom Alle med (Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling/ Rekomp) med faglig støtte fra USN.

Hovedmålsetningene i Alle med er:

- *Alle barn, unge og voksne opplever mestring hver dag*
- *Alle barn, unge og voksne er ressurser i et inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel, lek og læring*
- *Personalet deltar aktivt i profesjonelle læringsfellesskap hvor alle reflekterer over felles verdier og vurderer og videreutvikler sin pedagogiske praksis til barn og unges beste*
- *Alle barnehager, skoler og PPT benytter data og forskningsbasert kunnskap for å drive systematisk utvikling av læringsmiljøet*

Bakgrunn for valg av kompetansepakken: I Notoddens barnehager viser det seg at størsteparten av saker som kommer opp i PPT handler om språk. Språk er noe av det aller viktigste vi forholder oss til. Det er vår «stemme» og den knyttes til vår identitet. Språk kan noen ganger knyttes til adferd og samspillsutfordringer. Språk viser seg både verbalt og nonverbalt, derfor må ansatte kunne legge til rette for at alle barn får mulighet til å kommunisere slik de har behov for. Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.

I kompetansepakken om **inkluderende språkmiljø** vil vi på 1,5 år ta oss gjennom 5 moduler. Hele personalet vil involveres, modulene er teoretisk forankret, men med praktisk mellomarbeid. Satsningsområdet skal komme barna til gode og skal styrke arbeidet med inkludering gjennom et variert og tydelig språkmiljø.

Modulenes tema er 1. Språklig og fonologisk bevissthet, 2. Begrepsutvikling, 3. Arbeid med bildebøker, 4. Fantasi og lek og 5. Inkluderende språkmiljø.

Utover dette vil ledermøter, personalmøter og fagmøter fylles med aktuelle temaer for utvikling, på bakgrunn av ønsker om kompetanseheving fra ansatte, eller områder det oppleves behov for underveis.

7.1.2 LIV OG RØRE



Vi har forankret dette helsefremmede programmet som er kunnskaps- og erfaringsbasert. Modellen Liv og røre i barnehager har som mål å *fremme helse, trivsel og inkludering som grunnlag for læring og livsmestring* for alle barnehagebarn i Vestfold og Telemark.

Vi har ressurspersoner, som sammen med pedagogiske ledere og virksomhetslederne i barnehagen skal inspirere, følge opp og bidra til søkelys på modellen.

Modellens 3 komponenter er:

1. Fysisk aktivitet og bevegelsesglede

Utdrag fra modellen:

«Fysisk aktivitet fremmer helse, utvikling, læring og trivsel blant barn, og vil bidra til å utjevne sosiale ulikheter. Barn 1–5 år bør være allsidig fysisk aktive med varierte bevegelser, aktiviteter og lek i minst 180 minutter fordelt utover dagen, med fokus på høyere puls hos 3-6 åringer i 1 time».

På Birkeland har vi hver mandag fokus på aktiviteter ute med høyere puls. På turdager stimuleres barna innen utholdenhet, styrke, bevegelse og balanse. Aktivitetene til alle avdelingene er varierte, allsidige, inkluderende og foregår ofte i fellesskapet. Det kan eksempelvis være fallskjermlek, stafetter, hinderløyper og musikk/ hermeleker. Det er allikevel viktig å gjenta favorittaktiviteter som motiverer barna. Innendørs bryter vi opp rolige / stillesittende aktiviteter jevnlig med dans, yoga, bevegelsesleker og aktive leker i samling o.l.

2. Kosthold og matglede

Utdrag fra modellen:

«Gode rammer for måltidet, med ro og tid til å nyte maten med gode samtaler bidrar til å bygge sosiale relasjoner. Det bør legges vekt på at barna deltar i praktisk matlaging. Å være gode rollemodeller vil styrke barnas kompetanse med mat, måltider, gode vaner, samtaler og inkludering. Erfaringer og forskning viser at kvalitetsmessige måltider er viktig for å fremme helse, konsentrasjon og vekst».

Tidligere, under avsnitt 5.4 kan du lese mer om kosthold og matglede på Birkeland.

3. Holdningsarbeid

«Målet for modellen er kjennskap til og erfaring med sammenhengen mellom fysisk aktivitet, sunt kosthold og læring, helse og trivsel. Barnehagen er en god arena for folkehelsearbeid uavhengig av foreldrenes sosioøkonomiske status. Det arbeides også kontinuerlig med barnas og de voksnes holdninger slik at de skal kunne ta gode og helsemessige valg både i barnehagen og for framtida».

Ressursteamet deltar på fagsamlinger og nettverksmøter for å få ny og oppdatert kunnskap, samt tips & ideer til å ta med seg tilbake til barnehagen. Vi følger opp og evaluerer internt. Vi har nå holdt på en stund og opplever det som svært positivt, bevisstgjørende og at modellen gjør barnehagen til en bedre barnehage for barna. Det er en god og relevant måte å jobbe på innenfor barns psykiske helse, noe vi er svært opptatt av hos oss. Vi gleder oss til fortsettelsen og til å bli enda bedre.



7.1.3 SKAPE EN GOD HVERDAG FOR SMÅ OG STORE

Vi vil arbeide med å bli godt kjent med barna, huset, hverandre og foresatte. Vi ønsker å tilstrebe medvirkning, felles forståelse, sette forutsigbare rutiner og gode rammer sammen i personalgruppen.

Vi tenker dette er vesentlig i forhold til at to barnehagekulturer er kommet sammen og vi vil i løpet av året smelte sammen til det beste fra begge og skape vår barnehage. Vår pedagogiske plattform vil være et sentralt tema gjennom dette arbeidet.

8. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD I PRAKSIS

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling (R.17, s. 19).

Vi har også en progresjonsplan, som er et tillegg til årsplanen. Den viser hvordan vi ser progresjon i forhold til omsorg, lek, læring og danning.

8.1 OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barns trygghet, trivsel og utvikling. Omsorgsfulle relasjoner gir grunnlag for trivsel, glede og mestring som er personalets ansvar å ivareta (R. 17, s. 21). Personalet skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse.

For å ivareta barnets behov for omsorg skal ansatte på Birkeland blant annet:

- ✓ ta i bruk lært kunnskap med å forstå barnet innenfra (COS)
- ✓ være en autoritativ voksen; varm, raus og tydelig
- ✓ støtte og oppmuntre barn til å vise, gi og ta imot omsorg.
- ✓ være lydhøre overfor barns uttrykk og imøtekomme barnas behov
- ✓ bidra til en god psykisk helse ved å skape trygge situasjoner, være engasjerte, lekne, oppmerksomme, anerkjennende, støtte barna i motgang, bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre og hjelpe barnet med å sette ord på, forstå og regulere følelser.
- ✓ gi barna kunnskap om vold og overgrep
- ✓ sørge for at alle barn får mestringsopplevelser
- ✓ jobbe for at alle barn skal trives, være inkludert i fellesskapet og tro på egne evner

8.2 LEK

Barnehagen har en stor rolle i å ivareta leken, dens muligheter og spiller en sentral rolle i barnets liv, utvikling og læring. I leken blir virkeligheten klargjort og forståelig. Gjennom leken utforsker, lærer og mestrer barnet.

For å ivareta barnas behov for lek skal personalet på Birkeland blant annet:

- ✓ tilrettelegge for felles erfaringer hos barna, som grunnlag for lek.
- ✓ inspirere til ulike typer lek både inne og ute.
- ✓ forstå viktigheten av den voksnes rolle både i og utenfor leken
- ✓ nyttiggjøre seg kunnskap de opparbeider om lekens betydning for barnets sosiale, språklige, kreative, emosjonelle og psykiske utvikling

- ✓ Veilede barna i leken, dersom den bidrar til uheldige samspillsmønstre
Vi skal ikke bli kvitt konflikter, men være der for å hjelpe barn å håndtere de (Sondre Bjaaberg). På denne måten utvikler også barn empati, blir løsningsorienterte, føler mestring og bygger opp om et positivt selvbilde.
- ✓ Bidra til at barna opplever og erfarer risikolek

8.3 LÆRING

Barnehagen er starten på barnas utdanningsløp. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser og de skal få bidra til egen og andres læring (R. 17, s. 22). Det sies at kreativitet er egenskapen verden har størst behov for i fremtiden, for her ligger problemløsning, utforskning og læring i høy grad, på samme måte som leken.

Personalet på Birkeland skal fremme læring hos barna ved blant annet å:

- ✓ gi mening til nye begreper og være nysgjerrige sammen om natur, dyr og ulike tema
- ✓ være oppmerksomme og spørrende sammen med barna til alt rundt oss
- ✓ bidra til å gi barna et trygt og omsorgsfullt miljø, det bidrar til å være mottakelig for læring
- ✓ utvide barnas erfaringer og å sørge for mestringsopplevelser og progresjon
- ✓ bidra til at barn får muligheten til å utvikle kreativiteten sin og være nysgjerrige, både i hverdagen, men også gjennom forskerdager, turdager og tema/prosjektarbeid
- ✓ fange opp og støtte barn som viser liten evne eller interesse til å lære
- ✓ gi evnerike barn større utfordringer og mer kunnskap der barnet selv initierer dette

*«Det man hører, glemmer man
det man ser, husker man,
det man gjør, forstår man»*

- Loris Malaguzzi

8.4 DANNING

Danning handler om et helhetlig læringssyn. Om å utvikle kunnskaper, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog, hvor alle barna ses på som selvstendige mennesker med følelser og tanker (Anne Schjelderup, Barnehage.no 15.5.2014).

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse (R.17, s. 21). Vi ser på danning som det vi mennesker trenger for å møte livet, jf. våre verdier om å arbeide for å gi barn en god start på livet.

Personalet på Birkeland skal arbeide med barnets dannelsesprosess ved blant annet å:

- ✓ stimulere barna til å reflektere over egne handlinger og væremåter og verden rundt seg og gi barna gode tilbakemeldinger på godt samspill
- ✓ gi barn erfaringer om at deres mening betyr noe og at de er bra nok i kraft av å være seg selv.

- ✓ støtte barns engasjement og gi barna mulighet for aktivt å medvirke i egen hverdag.
- ✓ synliggjøre og fremme mangfold (etnisitet, legning, familier og funksjonsnivå)
- ✓ følge opp og anerkjenne barns initiativ og handlinger
- ✓ følge opp «Liv og røre-prosjektet» med holdningsskapende arbeid.



8.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP

Barnehagens oppgave er at alle barn skal kunne erfare at de er betydningsfulle for flokken. De skal få erfare positive samspill med barn og voksne. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler ferdigheter og egenskaper som er hensiktsmessig i møte med andre, altså sosial kompetanse.

Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap. Alle som arbeider i barnehagen skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre (R.17, s. 23).

Vi har utarbeidet et dokument som heter «Plan for å sikre et godt psykososialt barnehagemiljø».

Personalet på Birkeland skal arbeide med vennskap og fellesskap ved blant annet å:

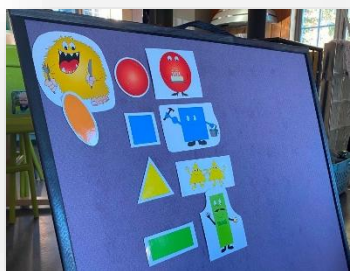
- ✓ ta barnet på fersken i å gjøre gode ting og vise interesse ved å lytte og spørre
- ✓ støtte barna i å reflektere over egne følelser, opplevelser og meninger, og å ta andres perspektiv ved å se en sak fra en annen side
- ✓ støtte barna i å sette egne grenser og være løsningsorientert i konflikter.
- ✓ bidra til at barna lærer å få seg venner, holde på venner og å være en venn.
- ✓ ha god kjennskap til intern plan og ha nulltoleranse for alle former for mobbing og krenkelser
- ✓ være gode forbilder, bygge varme relasjoner og framsnakke andre.
- ✓ jobbe systematisk med psykisk helse, følelser og barnets tro på seg selv
- ✓ aldri holde barn utenfor fellesskapet i barnehagens fellesaktiviteter

8.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barn har et mangfold av kommunikasjonsformer, både verbalt og ved kroppsspråk. Vi oppfatter tonefall og kroppslige uttrykk forskjellig, ut ifra hvem vi er og erfaringer vi har. Kommunikasjon påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap, og språk som kommunikasjon er av de viktigste verktøy vi har for å skape dette.

Personalet på Birkeland skal arbeide med kommunikasjon og språk ved blant annet å:

- ✓ lytte, støtte, berike og være oppmerksomme på barns initiativ.
- ✓ følge med på, fange opp og støtte barn som er lite språklig aktive / er sene i språkutviklingen, samt kunne se på adferd som et språk.
- ✓ systematisk gjennomføre språkgrupper der flerspråklige barn, sammen med norskspråklige barn får god og nødvendig språkstimulering gjennom ulikt materiell og lek.
- ✓ Kartlegge gjennom Tras ift. flerspråklige barn og ellers ved behov
- ✓ fremme språket ved å bruke rim & regler i ulike uformelle situasjoner og fortelle eventyr.
- ✓ Bruke ulike konkrete, bilder, sang, flanellograf, dramatisering og eventyrbokser, lese bøker og ha fokus på høytlesning og fortellerrollen både med og uten bok
- ✓ legge til rette for et godt språkmiljø gjennom leken og ved å være bevisste voksne som bruker språket aktivt gjennom hele barnehagedagen, i alle settinger.
- ✓ Bruke mye bøker / høytlesning, der ulik litteratur er i sentrum, med og uten bilder.
- ✓ tenke visualisering; alltid ha språkplakater, dagtavle og bildestøtte tilgjengelig som gjenspeiler tema og beskriver rutinesituasjoner
- ✓ Jobbe med gjenfortelling, sang og bearbeide felles opplevelser



9. BARNES MEDVIRKNING

Barna skal få mulighet til å få innflytelse på det som skjer i barnehagen (R.17, s. 27).

Barnehagedagen skal være preget av respekt for barnets personlighet, meninger og følelser.

Mål: Barna skal erfare at deres mening, innspill eller reaksjon teller og blir tatt hensyn til.

For å omsette barns medvirkning i praksis vil personalet blant annet jobbe for å:

- ✓ være lydhøre overfor barns mange måter å kommunisere på, tolke kroppsspråk og lytte til hva barn har å si med stor interesse
- ✓ gi barna tid og rike lekemuligheter, la de komme med innspill til leketema
- ✓ forsøke å se verden gjennom barns øyne og vise at det de forteller er interessant for oss.
- ✓ ha fokus på barns psykiske helse, bl.a ved å oppmuntre barn til å si ifra, fortelle om hverdagen sin, ta barns ulik atferd og følelsesuttrykk på alvor.
- ✓ møte barns spørsmål og undring på en yrkesetisk forsvarlig måte, dvs. at vi må sørge for at barna blir sett, tatt hensyn til og gitt utfordringer, ut fra ulike utviklingsnivå og modning.
- ✓ bidra til å motivere barn og verdsette barns ulike måter til medvirkning
- ✓ gjennomføre barnesamtaler og «bankingtime» som kvalitetstid ved behov med en voksen
- ✓ la barna få medvirke i daglige praktiske gjøremål og matlaging. De fleste barn elsker å hjelpe til, «gjøre voksenting», de føler på stolthet, mestring og at de er betydningsfulle.

10. FORELDRESAMARBEID

MÅL: Skape trygghet og tillit som grunnlag for godt samarbeid til det beste for barnet

Hjem og barnehage er to av mange ulike miljø barn vokser opp i, og det er viktig at barna opplever sammenheng mellom de ulike miljøene. Vi har et felles ansvar for barns trivsel, helse, læring og utvikling, og vi kan således være utfyllende arenaer for barnet.

Barnehageloven sier at barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning.

I Rammeplanen står det at barnehagen skal ta hensyn til foreldrenes synspunkter, samtidig må både foreldre og personal forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Personalet har taushetsplikt. Kun opplysningsplikt, meldeplikt og avvergingsplikt overgår denne.

For å sikre et godt samarbeid mellom hjem-barnehage, har vi disse forventningene:

- ❖ Daglig kontakt i hente -og bringe-situasjoner
- både foresatte og ansatte bør være interessert i å lytte og fortelle.
- ❖ Følge med på KIDPLAN kontinuerlig: Lese månedsbrev, tavlepost, se på kalender, se dokumentasjon gjennom bilder og bruke melding & fravær funksjonen aktivt.
Ta gjerne en kikk på foreldretavla i garderoben også innimellom.
- ❖ Si «ja takk» til *utviklingssamtaler* som gjelder ditt barns trivsel og utvikling høst og vår og møt opp på *foreldremøter* høst og vår, viktig å delta om dere kan.
- informasjon, foredrag, refleksjon/diskusjon, idemyldring, temafokus m.m.
Barnehagen møter godt forberedt og er positive til innspill.
- ❖ Være positive til tverrfaglig eksternt samarbeid med andre, eks. PPT, helsestasjonen osv, der barnehagen ser behov for dette.
- ❖ Foresatte framsnakke barnehagen og ansatte for barnet, og ta kontakt ved bekymring eller når du vil gi ris eller ros. Både foresatte og barnehagen bør tilstrebe å følge opp avtaler som er avtalt.
- ❖ Være med i samarbeidsutvalget (SU) som representanter for foreldrerådet (alle foreldrene): Skal sikre samarbeid mellom barnas hjem og barnehagen.
- ❖ Forsøk å delta på desemberfest, verdensdagen for psykisk helse, dugnad og fargefest
- Viktig arena sammen med barna - alltid trivelig og sosialt og noe barn ser frem til.
Barnehagen skaper treffpunkter og bidrar til inkludering og utjevne sosiale forskjeller.
- ❖ Brukerundersøkelser og lignende - Flott om undersøkelser / henvendelser svares på - fin medvirkning for foresatte og hjelp til barnehagen for å bli bedre.

11. SAMMEN FOR BARNA - TIDLIG INNSATS

Vi samarbeider til enhver tid for barnets beste. I den anledning kan vi oppleve noen ganger bekymringer for barnas trivsel og utvikling enten på individnivå, eller systemnivå. Andre ganger kan vi ha bekymringer for laget rundt barnet og dets oppvekstmiljø.

Vi ønsker tett dialog med dere foresatte og er opptatt av å tilrettelegge for barnet så godt som vi kan klare, så tidlig som mulig innenfor barnehagens rammer. Dersom det ikke oppleves tilstrekkelig, vil et eksternt samarbeid være neste skritt. Tilpassede og relevante tiltak er nødvendig for å sikre god utvikling hos barnet.

11.1 KONTAKTORDNING (KO) og TIDLIG INNSATS TEAM (TIT)

PPT (Pedagogisk psykologisk tjeneste) kommer til barnehagen jevnlig som «kontaktordningen» og gir oss mulighet til blant annet å få hjelp til utfordringer, drøfte saker, observere, vurdere og bekrefte, gi veiledning, råd og ny kunnskap. Vi spør alltid etter samtykke hos foresatte ved drøfting av saker på individnivå. Spørsmål om henvisninger drøftes også i Kontaktordningen først.

I tidlig innsats team sitter PPT, Helsestasjonen, Barnevern og fysioterapeut. Her kan mye av de samme sakene drøftes, men også saker man er i tvil om hvor hører hjemme. Det er et flott forum å drøfte saker i, da vi får inn ulike perspektiver fra instanser med ulik kompetanse og ansvarsområder. Vi reflekterer og diskuterer og alle bidrar.

Noen ganger kan det komme gode forslag, bekreftelser eller god støtte til barnehagen til bruk for videre arbeid. Andre ganger kan vi bestille økt kompetanse om et tema.

Gjennom BTI (Bedre tverrfaglig innsats) har barnehagen og foresatte tilgang på fagkunnskap, kontaktinfo, kurs, skjemaer, verktøy og veiledere for å sikre hvordan bekymringer og vansker som oppstår kan håndteres. Vi bruker «stafettlogg», dersom vi jobber spesifikt med tiltak rettet mot enkeltbarn utover små tilrettelegginger i hverdagen. Alt kan du finne her:

[Bedre tverrfaglig innsats \(BTI\) - Notodden kommune](#)

11.2 MELDEPLIKT

Vi er alltid barnas forsvarer. Det betyr at vi har meldeplikt til barnevern og politi om det er grunnlag nok til bekymring for et barn. Vi informerer foresatte at vi sender en bekymring dersom det gjelder generell omsorgssvikt, svært sårbare familier i krise og lignende. Dersom det *handler om vold og seksuelle overgrep*, inntre opplysningsplikt sammen med meldeplikten overfor barnevern og politi og barnehagen informerer IKKE foresatte om dette. Det er disse som har ansvar for å undersøke bekymringsmeldingen og som avgjør om det opprettes undersøkelse eller ikke.

12. PSYKISK HELSE OG LIVSMESTRING

Alle har en psykisk helse og grunnlaget for denne dannes allerede innenfor barnets syv første leveår. Å forebygge psykisk uhelse hos barn, starter med foreldrenes psykiske helse (FHI). Rammeplanen sier at barnehagen skal ha en helsefremmede og forebyggende funksjon og

bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Dersom barn opplever krenkelser må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette (aktivitetsplikten). Ved at de ansatte på Villamoen er tett på og er «påkobla» voksne hver dag, er de i posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

Måten barn lærer å forholde seg til følelseslivet på, danner grunnlaget for hvordan man som voksen forholder seg til følelser. Psykisk helse angår oss alle. En god psykisk helse er viktig for å ha det bra, og grunnlaget for den psykiske helsen blir lagt allerede fra første til syvende leveår.

Vi skal møte barna i deres følelser, hjelpe å sette ord på, og støtte barna i konflikthåndtering. Personalet kjenner til tilknytningsteori gjennom boka «se barnet innenfra» og er kurset i «COS» og «relasjoner med barn». Vi har fokus på å ta barn på alvor, sørge for inkludering i fellesskapet, gi mange mestringsopplevelser, ha oppmerksomhet på positive handlinger, være tydelige, sette grenser, være til stede og i dialog med barna. En autoritativ voksenstil utgjør en viktig del av vår pedagogiske plattform, og de ansattes felles forståelse. Det aller viktigste vi kan gjøre for den psykiske helsen for barna våre er:

- ❖ Å styrke barns selvfølelse og legge til rette for et godt oppvekstmiljø
- ❖ Å oppdage barn med vansker og å gjøre noe med det

Verdensdagen markeres alltid med foreldrekaffe den 10. oktober og 2 ukers temaarbeid med følelser, tanker og mine grenser i fokus



13. OPPSTART OG OVERGANGER – FRA YNGST TIL ELDST

Barnet opplever mange ulike overganger i barnehagen. Med overganger mener vi å gå fra noe og over til noe annet. Det kan eksempelvis være fra hjemmet til barnehagen, avdelingsbytte, fra samling til mat, fra inne til ut og overgang til skole. Dette er alle overganger som krever gode rutiner, bevissthet, planlegging og alle barn skal tas hensyn til ut ifra sine behov.

13.1 Å BEGYNNE I BARNEHAGEN

Tilvenning til livet i barnehagen kan ofte være en tøff opplevelse både for barn og foresatte. Vi i barnehagen er opptatt av å trygge begge. Det er viktig å få kunnskap om hverandre, og barnets behov. Utdanningsløpet starter når barnet begynner i barnehagen. Vi jobber for at barna skal få en trygg og god overgang som gir mening og sammenheng. Gjennom Eyde sin årsplan som handler om 0-3 åringene, står det beskrevet mer hvordan tilvenning til barnehagen foregår.

13.2 AVDELINGSBYTTE

Barnehagen vår organiseres på den måten at alle barna blir kjent med alle voksne. Vi har felles garderobe, uteområde og frokost. Allikevel er det en stor endring for barn og omgås andre voksne og barn enn hva de er mest vant til, være i nye rom og inngå i nye rutiner. Barn som skal bytte til større avdeling starter med korte besøk til den aktuelle avdelingen i god tid før byttet. Vi har overflyttingssamtaler internt for å fremsnakke barnets ressurser, beskrive eventuelle tiltak eller gå gjennom spes. ped plan. Dette for å sikre progresjon, relevant oppfølging og deling av erfaringer, alt til det beste for barnet.

På Villamoen har vi to hus, derfor blir den største overgangen når barna flytter fra Eyde til Birkeland. Overgangen og tilvenningen her får størst fokus, og den bruker vi lengst tid på. De mindre barna som skal flytte over, får god tid til å bli kjent ved å være med de litt større barna på tur og får besøksdager på større avdeling på Birkeland. I utetiden som er felles, får de ansatte i oppgave å bli kjent med og bygge relasjoner til våre kommende barn.

13.3 SAMMENHENG OG OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE

Barna skal få oppleve at det er en sammenheng mellom disse to institusjonene og de skal få glede seg til en ny hverdag på skolen. Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi et godt utgangspunkt og motivasjon (R.17, s. 34). Det er dette som danner grunnlaget for det tilbudet vi velger å gi de eldste barna. Vi møter barna der de er, og lar de vokse gjennom mestring, utfordringer og felles opplevelser. Vi er opptatt av å gi barna en verdig og god avslutning på barnehagetiden, som er knyttet til de viktigste årene i et menneskes liv.



Vi gjennomfører utviklingssamtaler høst og vår der vi bruker et eget overgangsskjema med samtalepunkter. Samtalen har fokus på hva barnet kan, mestring, barnets interesser og beskrivelse av hvordan barnehagen har tilrettelagt for barnet dersom dette har vært et behov. I tillegg gir skjemaet uttrykk for barnets egne tanker om å begynne på skolen. Skjemaet brukes for å overføre informasjon om barnet til skolen. Det fylles ut høst og revideres og tilpasses på våren. Foresatte må samtykke og signere skjemaet for at barnehagen skal kunne overføre informasjonen til skolen og dermed gi kontaktlærer de beste forutsetningene for å ta imot nye elever. Dette skjer i overgangsmøte mellom barnehagen og

skolen på våren før skolestart.

Vi har god erfaring med denne overføringen og anbefaler foresatte å skrive under samtykke. Eventuelle stafettlogger kan overføres skolens kontaktlærer.

14. FAST INNHOLD

Gjennom hele året tar vi i bruk naturen vi har rundt oss og jobber for at barn skal oppleve glede ved å ferdes i naturen, gå på tur og være nysgjerrige på alt vi kan finne, bruke og oppdage. Vi følger årets gang og tilpasser ofte aktiviteter til årstidene, et tema eller prosjekt vi er i gang med.

Gjennom året har vi noe innhold som er blitt faste tradisjoner hos oss. Nærmere beskrivelser om innhold og arbeidsmåter finner dere i våre månedsbrev og kalender som publiseres på Kidplan. I tillegg til psykisk helse tema, er dette noe av det:

Brannvernuke

En nasjonal satsing med fokus på brannforebyggende arbeid. Vi får besøk av brannbilen i barnehagen og vi øver på å evakuere når alarmen går. Vi har en varslet og en uvarslet øvelse i halvåret. Vi har formingsaktiviteter, tar i bruk iPad med 110-app, danser til Bjørnis -sanger, leser bøker med temaet, leker og samtaler mye rundt tema. Vi bruker et pedagogisk opplegg knyttet til Bjørnis og blir bedre kjent med trøstebamsen.



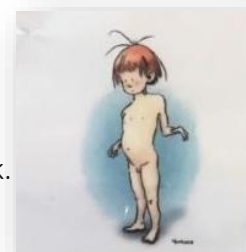
FN-uke

Vi blir kjent med FN's barnekonvensjon. Gjennom denne uken er vår oppgave å gi barna begynnende kjennskap til en del utvalgte rettigheter. Vi ser på atlas og globus, bidrar til en begynnende forståelse av at verden er større enn Norge, ser og samtaler om hvor vi er født. Det finnes 42 rettighetsartikler og to av disse sier f. eks: Art. 3: «alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn» og Art. 31: «Barn har rett til hvile, fritid og lek».

Hele meg- Kroppen min og barns seksualitet

Det er like viktig at vi lærer barna om hvordan de ble til, at vi har tiss, rumpe og følelser, som det er å lære de at vi har øyne, hode og føtter. Barn skal få kunnskap og erfaringer tilpasset alder gjennom lek og aktiviteter med kompetente ansatte som kan støtte og veilede, også når det gjelder seksuell lek. Her snakker vi om normal seksuell lek og *sunn utforskning blant barn*.

At ansatte tar på alvor å skape gode relasjoner og har en anerkjennende tilnærming til barn er en viktig forutsetning for barns seksuelle utvikling og henger nært knyttet til selvfølelse, trygghet og mestring i senere alder. Barn blir kjent med å benevne alle kroppens deler gjennom «Hele-meg» materialet, samtaler og gode barnebøker.



Forebyggende vold og overgrepssarbeid

Ifølge rammeplanen og FN's barnekonvensjon er dette et lovpålagt område å jobbe med i barnehagen. Barn er lojale og er helt avhengig og prisgitt de voksne de har rundt seg. Alt som ties om blir tabu og temaene som pakke inn fører til at barn blir skamfulle. Barn må ha kunnskap om de skal forstå når de blir utsatt for ulovlige hendelser. Vi snakker med de om gode og vonde hemmeligheter, om kroppen vår, hva andre barn og voksne har lov og ikke lov å gjøre med oss, Norges lov, grenser, alarmtelefonen, vi ser mye på bilder, reflekterer og

samtaler gjennom Stine Sofies barnehagepakke, vi bearbeider inntrykk gjennom tegning og ser NRK's serie «kroppen min eier jeg». Alt tilpasses alder og det er hovedsakelig 4-5 åringer som jobber med dette temaet gjennom året. Med de mindre barna er fokuset å bli kjent med kroppen og støtte barna i egne grenser.

Beredskapsuker

Vi øver på ulike scenarioer og snakker om ulike caser. Vi bruker Henry med barna, en dukke med et pedagogisk førstehjelpsopplegg tilknyttet seg. Ansatte oppdaterer seg på beredskapsplaner og vi foretar ROS analyser internt. Temaer disse to ukene varierer. Eks; førstehjelp, ulykker på tur, tannhelse, brann, sykehus/lege m.m. Hensikten med denne uka er å se på egne rutiner, øve på ulike handlinger og la barna få kunnskap og bearbeide erfaringer i leken. En gjenganger er naturligvis fokuset på førstehjelp med barna og sykehuslek. Vi plastrer, «gipser» og lærer barna om å skaffe hjelp, øver på stabilt sideleie og nødnummer.



Samisk uke

I februar markerer vi samenes nasjonaldag som er 6. februar. Vi bruker noen dager der vi lærer om Norges urbefolkning. Vi er stolte over at samene er en del av det norske folket, at de har eget ting, eget flagg, sin egen nasjonaldag og eget språk. Vi blir kjent med samisk tradisjonsmusikk; joiken, vi spiller samisk lotto med fokus på ulike samiske begreper innenfor kultur, som mat, klær og levemåter. De aller fleste samer lever i dag som de fleste andre familier, med vanlige jobber og hus, men historien og kulturen ønsker vi å formidle.



Mangfold i juni

Rammeplanen legger vekt på at barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Vi markerer mangfoldet ved alle barna skal føle seg inkludert og likeverdige. Barna skal få oppleve at det er mange måter å tenke, handle og leve på. Vi vil bidra til å skape gode og inkluderende holdninger og støtte opp om et mangfoldig og respektfylt menneskesyn. Alle barn skal få gjenspeilet sin familieform i barnehagen. Vi ønsker å fremme tilhørighet, frihet, fellesskap, identitet, solidaritet og inkludering. Det betyr at vi vil bekjempe rasisme, ekskludering, fordommer og krenkelser. Vi vet at gode holdninger og verdier starter allerede i barnehagealder. Vi voksne skal være rollemodeller barna kan se opp til. Barn kopierer og lærer av ansatte, foresatte og medier. Hvordan vi snakker til hverandre, løser konflikter, viser at vi er glade for noe eller i noen, og at vi verdsetter forskjeller i alle former. Vi avslutter mangfoldstemaet med regnbuetog.

15. PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Dette er prosesser som samlet gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk. Det bidrar til kontinuitet og progresjon, og fungerer som utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagen som organisasjon, pedagogisk innhold, enkeltbarns trivsel og allsidig utvikling, samt barnegruppa som helhet. Målet er at alle barn skal ha progresjon ut ifra sine forutsetninger og sin egen kurve.

Vi har 5 planleggingsdager i året der barnehagen er stengt. I tillegg har personalet 9

personalmøter på kveldstid, samt avdelingsmøter, ledermøter, tverrfaglige møter og fagmøter på dagtid.

I all plan- og møtetid planlegges og vurderes barnehagens faste aktiviteter, barnas utvikling og individuelle tiltak, organisering og generelt innhold, i tillegg til kompetanseheving for ansatte.

I arbeidet har vi med oss bl. a dokumentasjon fra foresatte, barna, ansattes observasjoner og ulike kartleggingsverktøy. Virksomhetsleder leder prosessen med å utarbeide årsplanen og lederne lager månedsbrev og ukeplaner gjennom året.



Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å forsikre oss om at vi driver i tråd med loven og at barna får de tilbudet de har krav på og behov for. Det betyr at vi til enhver tid må vurdere innhold og arbeidsmåter vi praktiserer. Det kan være temaer, foreldresamarbeid, måltid, turer, leken, organisering, tiltak vedr. enkeltbarn, vår egen relasjons kompetanse, struktur på møter, overganger og rutiner. Vurderingsarbeidet gir godt grunnlag for justering, videre planlegging og gjennomføring.

Refleksjoner og diskusjoner av faglige og etiske problemstillinger gir ny innsikt og bidrar til felles forståelse og er en viktig del av arbeidet vårt. Vurderingsarbeid henger ofte tett sammen med endring- og utviklingsarbeid av egen eller barnehagens praksis. Barnets trivsel og utvikling skal vurderes fortløpende og det skal settes inn passende tiltak ved behov, i samarbeid med hjemmet. Samarbeidet mellom hjem-barnehage er derfor svært viktig. Brukerundersøkelser hos ansatte og foresatte gir også en indikasjon på hvilke områder man bør jobbe bedre med.

Alt av møter, kurs, kartlegging, SU-arbeid, vurderinger av tiltak, satsningsområde, utviklingssamtaler, medarbeidersamtaler, barnesamtaler og foreldresamarbeid blir dokumentert. Pedagogisk innhold, barns lek, læring og medvirkning blir dokumentert og synliggjort gjennom månedsbrev og bilder på Kidplan.

Når vi reflekterer over dokumentasjonen, heter det pedagogisk dokumentasjon og kan bidra til å videreutvikle gode pedagogiske prosesser i barnehagen, gjerne i profesjonelle læringsfellesskap. Den benyttes til å reflektere, justere eller videreføre praksis.

Dokumentasjon for barna kan f.eks. handle om bearbeiding gjennom bilder av egne opplevelser, eller dokumentasjon i sitt lekemiljø som kan bidra til å starte og videreutvikle leken.

Vi ønsker hele tiden å forbedre oss for å skape best mulig kvalitet for hvert enkelt barn og foresatte. Vi setter derfor pris på hver eneste tilbakemelding vi får.

